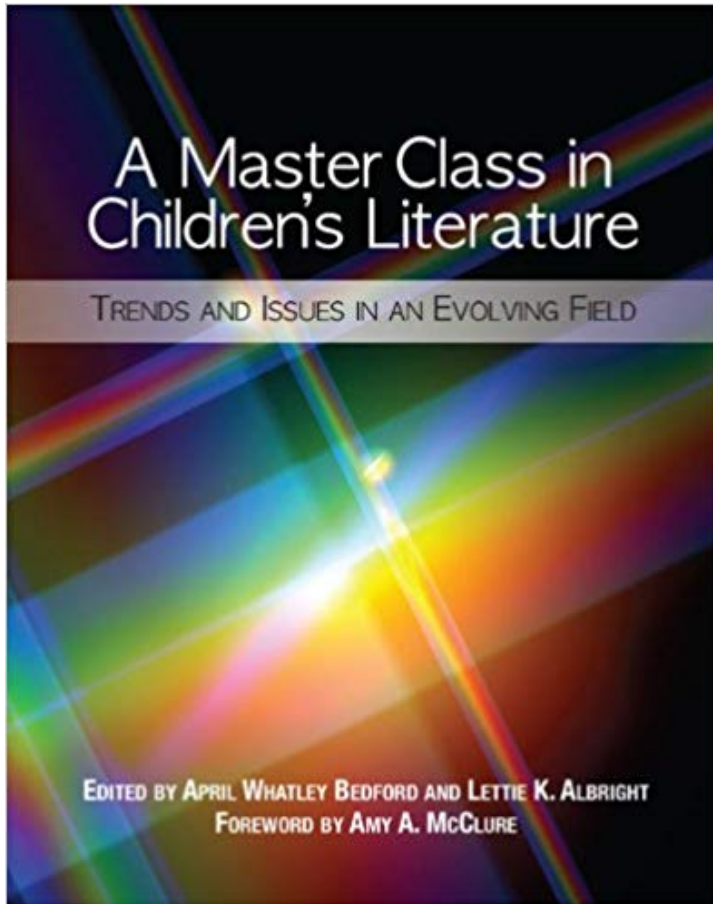

Dünyada ve Ülkemizde Çocuk Edebiyatı Eğitime Genel Bakış

Ayfer Gürdal Ünal

Yazar, Boğaziçi Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü
Yarızamanlı Öğretim Görevlisi

What's Going On in Children's Literature Classes

Miriam Martinez &
Nancy. L. Roser
University of Texas at Austin

Sayfa 3-19

Öğretmenler Çocuk edebiyatı Hakkında Ne Bilmeliler?

- 1) Kaliteli çocuk edebiyatı örnekleri ile aşına olmalarını sağlamak. Bu örnekler geniş anlamda dünyamızı temsil etmeli
- 2) Öğretmenlerin edebiyatı derinlemesine anlamasına destek olmak (metnin okuru içine alma gücü, metnin kalitesi ve işçiliği, metnin yanıtı davetkar özelliği olmalı
- 3) Öğretmenlerin çocuklara uygulayacağı eğitimsel stratejileri edinmelerine rehberlik etmeli böylece çocukların derin, neşeyle ve yorumlayarak okumasına yardımcı olmalı

1. AMAÇ

Kaliteli çocuk edebiyatı örnekleri ile aşına olmalarını sağlamak

Piyasada olan 250 milyon çocuk kitabını bir öğretmenin okumaya ömür yetmez.

Okurun çeşitliliği ve okurun ilgisinin çeşitliliği ve müfredatın çeşitliliği tek bir kanon listesi yapmayı geçersiz kılar .

Bu nedenle öğretmen adayları önce elektronik ortamda hangi data sistemlerinden faydalanarak kitaplara ulaşabileceklerini öğrenmeliler, aynı zamanda zengin iyi örneklerle hızla aşına olmalılar

2. AMAÇ

Öğretmenlerin edebiyatı derinlemesine anlamasına destek olmak

Yorumlama grupları aracılığı ile metinden kendi yorumuna ulaşacak şekilde sınıfı yönetmek

Kendi yorumuna ve çocuğun çıkaracağı yoruma güvenmeyi öğrenmek

3. AMAÇ

Öğretmenlerin çocuklara uygulayacağı eğitimsel stratejileri edinmelerine rehberlik eder böylece çocuklar derin, neşeyle ve yorumlayarak okurlar

- Edebiyat eseri incelemesi için kullanılacak değişik yollardan haberdar olmalarını sağlamak
- Okuma günlüğü,görsel temsil,dramatik canlandırma vbg

Zorunlu Okuma

- Öğrenciler ders dönemi boyunca ortalama 5 kitap okumaktan sorumlu tutuluyordu
- Zorunlu okuma listesinde çağdaş realist edebiyat ile fantastik edebiyat mutlaka yer alıyordu.

Ödev

Ödev	Öğretmen
Yazılı yorum	23
Okunma kanıtı	20
Yazar analizi	15
Kitap sohbetleri	13
Edebi yanıt güncesi	6
Saha çalışması	6
Okur olarak yanıt kağıdı	4
Sınavlar	4

Bulgular

Amaç	Bulgu
1. Amaca İlişkin	<ul style="list-style-type: none">• Tüm janrları içeren okuma yapıldığına dair bulgu yok• Dünyayı temsil eden okuma yapıldığına dair bulgu yok• Teknolojinin öğretmenin işini kolaylaştıran yönünün gösterildiğine dair bulgu yok
2. Amaca İlişkin	<ul style="list-style-type: none">• Edebi eserlerin yakın okuması yapıldığına dair bulgu var• Ancak kendi düşünce proseslerinin nasıl geliştiğine dair bulgu yok. Kendi düşünce prosesini iyi tanıyan çocuğunkine de yardımcı olabilir
3. Amaca İlişkin	<ul style="list-style-type: none">• İzlencelerin analizi dersin öğretmenlere verdiği desteği gösteriyor.• Ancak sahada uygulamaya dair bulgu yok. Halbuki saha uygulamalarının sınıf içi tartışması çok ufuk açıcı olabilir.

Çocuk Edebiyatı Eğitimi Nasıl Olmalıdır?

S111-142 ,

- “Dersin işlenişinde, amaca uygun etkinlik yerine,daha çok “çocuk edebiyatı tarihi” ve “çocuk edebiyatı türlerinin” öğretilmesine yönelik kuramsal yaklaşımın egemen olduğu bilinmektedir.” (s.118) ,2013

Çocuk Edebiyatı Eğitiminin Amacı

- Çocuk edebiyatından geçmiş bir öğretmen adayı, çocuk edebiyatı yapıtı ile çocukça yapılmış sözde edebiyat metnini birbirinden ayırabilmeli, çocuğa seslenen yapıtın hangi yaş grubu için uygun olduğunu, çocuğun gelişimine sağlayacağı katkıları kestirebilmelidir. Çocuk edebiyatı öğretimi, kuramsal yargıların uygulamalarla sınındığı çağdaş bir öğrenme-öğretme anlayışıyla yürütülmelidir.

- **ANKARA ÜNİVERSİTESİ, EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ, EĞİTİMİN KÜLTÜREL TEMELLERİ ANABİLİM DALI TÜRKÇE EĞİTİMİ PROGRAMI**
- **EĞİTİM FAKÜLTELERİNDEKİ ÇOCUK EDEBİYATI ÖĞRETİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (BİR DERS TASARIMI ÖRNEĞİ)**
- **DOKTORA TEZİ, Özlem KANAT SOYSAL**
 - Ankara, Ekim, 2018

- “yazınsal tür” bilgisinin ve “çocuk edebiyatı tarihi” bilgisinin kazandırılmaya çalışıldığı yaklaşım, eğitim fakültelerindeki çocuk edebiyatı öğretimine egemendir.
- 1431 öğrenci, 20 öğretim elemanı

- Hem öğrencilerin hem de öğretim elemanlarının derse ilişkin istekleri arasında daha çok çocuk kitabının derse taşınması önemli bir yer tutmaktadır. Fakültelerin sadece birinde çocuk kitapları kütüphanesi vardır.

- Çalışma bulgularında öğretim elemanlarının öğrencilere Çocuk Edebiyatı dersi kapsamında çocuk kitaplarını okutmakta zorlandıkları görülmüştür.
- Öte yandan öğrencilerin daha önce az sayıda çocuk kitabı okudukları da görülmüştür. Bu durum, öğretmen adayları için okuma alışkanlığı/okuma kültürü edinme bağlamında bir sorun öbeği olduğunu göstermektedir

- Çok örnek ile tanışmak Ortalama her ders 5-6 örnek dönem boyu 50-60 örnek
- Hassas konulardaki kitapları farkında olmak (ölüm,boşanma, beden sınırları gibi, zorbalık, alzheimer vbg)
- Resimli Kitap Değerlendirme Formunu 8 seçilmiş kitaba uygulamak böylece iyi kitap seçim kriterlerini içselleştirmek, eleştirel bakışı pekiştirmek
- Yazar ödevi aracılığı ile 30 farklı yazardan 30 eseri 10 dakikalık sunumlarla dinlemek, böylece edebi unsurları pekiştirmek
- Grup küme ödevi aracılığı ile seçilmiş bir konuda sunum böylece kuramı uygulama ile bütünlemek

Eleştirel Düşünce Gelişimi

- Didaktik anlatı örnekleri
- Toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelemek
- Yazgıcılık ve dinsel telkin örnekleri
- Değerler empoze ediliyor mu?
- Dil yanlışları /dilin hedef yaş grubuna uygunluğu(suzluğu)
- Resim /metin dengesizlikleri
- İletinin yaş grubuna uygunluğu/uygunsuzluğu
- Görünürde masum olup gizli ileti taşıyan anlatı örnekleri

İŖe Alınma Sorusu

- 5 yaŖ grubuna Tohum iŖleyiniz

Grup Ödevi: Korku

- Kitap seçimi : En az beş örnek bulunur. İçlerinden biri grup kitabı olarak seçilir. Kalan 4 kitabın neden seçilmediği gerekçelendirilir
- Kitap okunması –Etkin Okuma Soruları uygulaması
- Kitaba ilişkin bir oyun sunumu
- Kitaba ilişkin müzik parçası sunumu
- Kitaba ilişkin yaratıcı drama örneği sunumu

Grup Ödevi Deęerlendirmesi

- Sınıf önceden verilen değerlendirme formu aracılığı ile değerlendirir
- Grup ayrı bir form ile kendi grubunu deęerlendirir.
- Buradan elde edilen verilere öğretmen değerlendirmesi katılır ve son grup notuna ulaşılır. Bu not grubun her elemanı için eşit olmayabilir.

Gelecekte Neler Olabilir?

- Edebiyat dışı alanlarda çocuk kitaplarından yararlanma örnekleri
- Tematik dersler ve öğrenciyi sürekli interaktif kılma (Çevre, STEM, Tarih)
- Çokuluslu ,çok kültürlü köprüler kurmak amaçlı çocuk edebiyatı dersleri
- Global meselelere çocuk edebiyatı gözlüğü ile bakmak

Teşekkür Ederim

